

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.4.2024
COM(2024) 188 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Punerea intereselor copiilor pe primul loc: Comunicare ce însoțește Recomandarea
Comisiei privind sistemele integrate de protecție a copilului**

„Vocile copiilor ar trebui să fie mai bine auzite, acest lucru ar putea încuraja alți copii să nu-și ascundă problemele” (declarație a unui copil din Lituania¹)

PROTEJAREA COPIILOR ÎN EUROPA ȘI ÎN LUME, CA PRIORITATE A UE

În multe privințe, viața copiilor din Uniunea Europeană și din întreaga lume s-a îmbunătățit în ultimele decenii. Acest lucru se datorează, printre altele, creșterii prosperității, îmbunătățirii sistemului medical și al accesului la educație. Într-o lume aflată în schimbare rapidă, în contextul efectelor negative ale pandemiei, ale inegalităților, ale discriminării, ale conflictelor sau ale schimbărilor climatice asupra copiilor, dar și în lumea virtuală, am luat măsuri pentru a continua să susținem și să consolidăm drepturile și calitatea vieții copiilor în UE și în afara granițelor acesteia. UE, împreună cu partenerii săi europeni și internaționali și cu organizațiile societății civile au colaborat pentru a nu lăsa niciun copil în urmă, pe măsură ce abordăm aceste provocări și valorificăm oportunitățile tranziției verzi, digitale și demografice.

În ultimii ani, Comisia a instituit un cadru juridic, de politică și de sprijin solid și cuprinzător, cu angajamente clare de a intensifica protecția, promovarea și respectarea drepturilor copiilor, în special prin adoptarea, în martie 2021, a Strategiei cuprinzătoare a UE privind drepturile copilului² („strategia UE”) și a Garanției europene pentru copii³. În cadrul strategiei UE, împreună cu statele membre, se pun în aplicare o serie de măsuri, cum ar fi măsuri de combatere a abuzului sexual online și offline asupra copiilor⁴, precum și acțiuni de combatere a sărăciei în rândul copiilor și a excluziunii socioeconomice a copiilor aflați în dificultate, inclusiv a celor cu handicap sau care provin din minorități sau din familii de migranți. De asemenea, s-au luat măsuri pentru a adapta mai bine sistemele de justiție la nevoile copiilor atunci când aceștia sunt victime, persoane suspectate, acuzate sau condamnate, martori sau alte părți la procedurile judiciare. În plus, Comisia a elaborat măsuri de îmbunătățire a sănătății mintale și a bunăstării copiilor. Participarea și consultarea efectivă a copiilor, inclusiv prin intermediul Platformei de participare a copiilor⁵, au reprezentat o trăsătură distinctivă a strategiei UE și devin o practică recunoscută în UE și în lume.

Strategia UE are și o dimensiune externă puternică, având în vedere că UE și-a intensificat eforturile de a promova, a proteja, a asigura exercitarea și respectarea drepturilor copiilor la nivel mondial, de a eradica fenomenul muncii copiilor, de a combate căsătoriile copiilor, de a face investiții considerabile în educație în întreaga lume și de a-i proteja pe copii de toate formele de violență, abuz și neglijență, inclusiv în context umanitar. De asemenea, UE promovează participarea copiilor și a tinerilor la nivel mondial prin intermediul Planului de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe⁶. Orientările UE privind copiii și conflictele armate⁷ sunt în curs de revizuire pentru a preveni practicile dăunătoare împotriva copiilor

¹ Cu ocazia consultării efectuate prin intermediul [Platformei UE de participare a copiilor](#).

² COM(2021) 142 final.

³ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223, 22.6.2021).

⁴ Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului (Directiva privind abuzurile sexuale asupra copiilor) ([JO L 335, 17.12.2011](#)), inclusiv reformarea sa – COM(2024) 60 final, Comunicarea Comisiei intitulată „Un deceniu digital pentru copii și tineri: noua strategie europeană Un internet mai bun pentru copii” (BIK+) – COM(2022) 212 final, Regulamentul de stabilire a normelor de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor – COM(2022) 209 final.

⁵ [Platforma UE de participare a copiilor](#).

⁶ JOIN(2022) 53 final.

⁷ [Orientările UE privind copiii și conflictele armate](#).

afecțați de conflictele armate, a răspunde în caz că se face uz de astfel de practici și de a le pune capăt.

Deși s-au înregistrat progrese semnificative, violența împotriva copiilor rămâne o provocare atât în interiorul, cât și în afara UE, la multe niveluri. Eradicarea tuturor formelor de violență împotriva copiilor, inclusiv prin dezvoltarea și consolidarea sistemelor integrate de protecție a copilului, este atât un imperativ moral, cât și unul juridic. Este vorba, în cele din urmă, despre o investiție strategică în viitorul societăților noastre.

PROTEJAREA COPIILOR: UN IMPERATIV ȘI O INVESTIȚIE STRATEGICĂ ÎN SOCIETATE

Violența poate lua multe forme; aceasta se poate manifesta ca violență fizică sau mentală, vătămare sau abuz, neglijență sau tratament neglijent, maltratare sau exploatare, inclusiv abuz sexual, fizic, online sau în spațiul virtual. Violența include violența domestică, traficul de persoane, abuzul sexual, violența bazată pe gen, inclusiv mutilarea genitală a fetelor și femeilor și căsătoriile copiilor, precum și toate formele de bullying și de pedeapsă corporală. Copiii sunt, de asemenea, expuși discriminării și intoleranței, inclusiv în viața lor digitală⁸. În 2021, în UE, 114 copii au fost victime ale infracțiunii de omor săvârșite cu intenție⁹. Se estimează că 20 % din copiii din Europa suferă o formă de abuz sexual în timpul copilăriei¹⁰. Într-un sondaj recent privind violența împotriva femeilor, la nivel național, până la 13,7 % dintre femeile adulte au declarat că au fost victime ale violenței sexuale în copilărie¹¹, deși acest procent ar putea fi chiar mai mare, deoarece, din păcate, în realitate sunt mai multe cazuri decât cele dezvăluite. Se estimează că, în UE, 190 000 de fete sunt expuse riscului de a fi supuse cu forța mutilării genitale¹². Sinuciderea este a doua cauză de deces în rândul tinerilor (cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani)¹³. Între 13 % și 29 % din copii (în vârstă de 15 ani) au raportat că sunt frecvent victime ale bullyingului în diferite state membre¹⁴.

Violența împotriva copiilor are și un cost economic estimat la aproape 8 % din PIB-ul mondial, însemnând aproximativ 6,5 mii de miliarde EUR – deoarece încetinește dezvoltarea economică, sporește inegalitatea socioeconomică, frânează creșterea economică și reduce venitul pe cap de locuitor¹⁵. Prin alocarea de resurse pentru programele de educație timpurie se poate genera un randament al investițiilor de cel puțin patru ori mai mare decât cheltuielile inițiale¹⁶. Pierderea anuală de capital uman cauzată de tulburările mintale ale copiilor și tinerilor este estimată la

⁸ Fapt evidențiat în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei [SWD(2024) 98 final].

⁹ Eurostat, [Intentional homicide victims by age and sex - number and rate for the relevant sex and age groups](#) (Victimele infracțiunii de omor săvârșite cu intenție în funcție de vârstă și sex – numărul și rata în funcție de sex și grupe de vârstă relevante), 2021.

¹⁰ [Canalul pentru drepturile omului al Consiliului Europei](#).

¹¹ Eurostat, [EU survey on gender-based violence against women and other forms of inter-personal violence \(EU-GBV\)](#) (Sondajul UE privind violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală), 2022.

¹² [Toleranță zero față de mutilarea genitală a femeilor \(europa.eu\)](#).

¹³ UNICEF, [The State of the World's Children 2021: On My Mind – Promoting, protecting and caring for children's mental health, Regional brief: Europe](#), (Situția copiilor din lume în 2021: În mintea mea – promovarea, protejarea și îngrijirea sănătății mintale a copiilor. Raport regional: Europa), 2021.

¹⁴ [The twin challenge of equity and excellence in basic skills in the EU, An EU comparative analysis of the PISA 2022 results - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#) [Dubla provocare a echității și excelenței în competențele de bază în UE, O analiză comparativă la nivelul UE a rezultatelor PISA din 2022 – Oficiul pentru Publicații al UE (europa.eu)], 2024.

¹⁵ [The violence-prevention Dividend, Why Preventing Violence Against Children Makes Economic Sense](#) (Avantajele obținute din prevenirea violenței. De ce prevenirea violenței împotriva copiilor are sens din punct de vedere economic), 2022.

¹⁶ The Center for High Impact Philanthropy, [High Return on Investment](#) (Randamentul ridicat al investițiilor), 2015.

54,2 miliarde EUR în Europa¹⁷. Dezavantajele socioeconomice cu care se confruntă copiii conduc, de asemenea, la costuri mari pentru societăți, totalizând, în medie, echivalentul a 3,4 % din PIB în UE¹⁸. Prin urmare, investițiile în protecția copilului și în prevenirea violenței generează, de asemenea, profituri economice ridicate și economii de costuri pe termen lung.

Copiii înșiși solicită să fie capacitați și să vorbească despre problemele pe care le au, despre viața lor. Ei au drepturi, sunt agenți ai schimbării aici și acum și atunci când le solicită adulților să ia lua măsuri pentru a le răspunde nevoilor cu care se confruntă, fac acest lucru cu claritate. Ca experți în chestiuni care îi vizează, copiii solicită pe bună dreptate ca *nimic din ceea ce îi privește să nu fie decis fără ei*. În conformitate cu articolul 12 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului („Convenția ONU”) și cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”), vocile și nevoile copiilor se află în centrul Recomandării privind sistemele integrate de protecție a copilului. Peste 1 000 de copii au fost consultați prin intermediul noii Platforme a UE de participare a copiilor cu privire la nevoile lor în materie de protecție.

CĂTRE SISTEME INTEGRATE DE PROTECȚIE A COPILULUI

Protejarea copiilor împotriva tuturor formelor de violență este un obiectiv central al UE. De asemenea, aceasta este intrinsec legată de prevenirea violenței, pentru a asigura bunăstarea copiilor și respectarea drepturilor lor. Articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) stabilește pentru Uniune obiectivul de a promova protecția drepturilor copilului. Articolul 24 din cartă prevede dreptul copiilor la protecția și la îngrijirile necesare pentru asigurarea bunăstării lor, iar în toate acțiunile referitoare la copii, indiferent dacă sunt realizate de autorități publice sau de instituții private, interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial. Protecția copilului este, de asemenea, un obiectiv-cheie al Convenției ONU și al Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă pentru ca fiecare copil să trăiască fără teamă, neglijență, abuz și exploatare. Statisticile și dovezile copleșitoare privind gama largă de abuzuri asupra copiilor, de violență și de neglijență în întreaga UE, la care se adaugă impactul pandemiei, repercusiunile războiului de agresiune împotriva Ucrainei și o creștere bruscă a conflictelor armate mondiale, reprezintă un apel la adoptarea de măsuri suplimentare.

Prin urmare, Comisia prezintă o recomandare¹⁹ adresată statelor membre de a-și dezvolta și consolida în continuare sistemele de protecție a copilului pentru a le face mai integrate – astfel încât să poată răspunde mai bine nevoilor copiilor de protecție împotriva oricărei forme de violență – și pentru a promova protecția copilului ca prioritate globală a Uniunii.

Protecția copilului este un domeniu transsectorial și care presupune implicarea întregii societăți. Responsabilitatea pentru protecția copiilor este partajată între o serie amplă de entități, printre care se numără autorități publice, entități private, organizații internaționale și ale societății civile. Gama largă de instrumente aflate la dispoziția statelor membre și la nivelul Uniunii (legislație, politici și finanțare), la toate nivelurile de guvernare, poate face ca sistemele de protecție a copilului să fie mai integrate și mai robuste. Sunt necesare mecanisme de coordonare între statele membre pentru a asigura răspunsuri multidisciplinare eficiente între

¹⁷ UNICEF Report on the State of the World's Children 2021 (Raportul UNICEF privind situația copiilor în lume 2021), [Notă de informare regională: Europa](#).

¹⁸ C. Clarke, et al. (2022), [The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries](#) (Costurile economice ale dezavantajelor socioeconomice din timpul copilăriei în țările europene membre ale OCDE), OECD Papers on Well-being and Inequalities, nr. 9, editura OCDE.

¹⁹ A se vedea trimiterile din Recomandarea privind sistemele integrate de protecție a copilului [COM(2024) 2682 final], din anexa la aceasta privind acquis-ul Uniunii, principalele documente de politică și finanțarea relevante pentru sistemele de protecție a copilului și din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește recomandarea [SWD(2024) 98 final].

ministere sau între diferitele niveluri de competență. Este esențial ca entitățile să își asume roluri clar definite și să se asigure o coordonare strânsă între acestea. Disponibilitatea și coordonarea resurselor umane și financiare reprezintă, de asemenea, o provocare. Pe această bază, este evident faptul că sunt necesare sisteme de protecție a copilului mai eficiente și mai integrate.

O abordare la nivelul întregii societăți în ceea ce privește protecția copilului este o investiție tangibilă și strategică pe termen lung, inclusiv în contextul unei societăți a longevității care se dezvoltă sub ochii noștri. Această abordare va contribui în mod substanțial la societăți mai echitabile, mai egale și mai juste, susținute de echitate și solidaritate intergenerațională pentru generațiile prezente și viitoare.

Pe baza solicitărilor Parlamentului European²⁰, ale Consiliului²¹ și ale Comitetului European al Regiunilor²², recomandarea prezentată de Comisie statelor membre reafirmă angajamentul Comisiei de a consolida protecția copilului în întreaga UE și în afara granițelor acesteia. Recomandarea sprijină și invită statele membre să își evalueze, să își consolideze și să își integreze sistemele de protecție a copilului, bazându-se pe cele mai bune practici și utilizând instrumente la nivelul UE, cum ar fi legislația, măsurile de politică și finanțarea. De asemenea, Comisia invită, pe de o parte, Parlamentul European și Consiliul să țină seama de această recomandare în viitoarele lor deliberări și, pe de altă parte, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European să promoveze dialogul cu autoritățile locale și regionale și cu societatea civilă. În toate aceste acțiuni, interesul superior al copilului ar trebui să rămână întotdeauna considerentul primordial.

²⁰ Rezoluția Parlamentului European din 11 martie 2021 referitoare la drepturile copiilor în perspectiva Strategiei UE privind drepturile copilului [[2021/2523\(RSP\)](#)]

²¹ Concluziile Consiliului din 9 iunie 2022 referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului ([10024/22](#))

²² [Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Capacitarea autorităților locale și regionale în sistemele integrate de protecție a copilului”, adoptat în sesiunea plenară din 17-18 aprilie 2024. A se vedea: Fișă informativă a avizului \(europa.eu\).](#)